

מסורת הש"ם

(א) לקמן דף קמו: ומוספא תמוכות פ"ד, ט) פאה פ"ג מ"ו ולקמן ק"ג,

גליון הש"ם

נברא דניחא לה דתיפסא עלה קלא. ע"י לקמן דף קי ע"ב מוס' ד"ה אולת:

הגהות הב"ח

(א) גמ' אין ממתנו מתנה בירוד עאלו היה יודע:
(ב) רשב"ם ד"ה גובה כמותה מן הקרקע דבטיל כפ"ל ומתב' כל נהמק וצ"ע על"ב דף וז ע"ב פירש הכי דלית גובה כ"ח מותר כמותה וכו':

מוסף רש"י

ועמד וכתב כל נכסיו לאחרים. כשעמט שמת בנו, אך לא פירש שבטיל מתמ גזא הוא עשה, אלא סתם מן (לקמן פ"ח). מתנה ומתנה. אחרי גוף פירש וזלה כמימת בנו. ללא אולתו כתר אומנן דעמי (טו).

רבינו גרשום

דלא אמן היה. מהו מי אמרין הואיל דהני בניס לא מחיבי בכבודה כולי האי משום מתנה הוא יודע:
(ג) לבר מאשתו ארוסה ואשתו גרושה. דלא הויב דעתיה לגביה כולי האי:
(ד) עירא אמר משמה ורבא כולוה קנו. אצל מתנה: לבד מאשתו אצל הבנים. דהויבס כבודו אמן ואיכא למימר משום אפטרופא היא והכי נמי אשה אצל בני הבעל דשייבי לכל דהו שייכי בכבודה:
בני רבא. הא פשיטא לי דהאי דקאמר עשאה אפטרופא בכיב מרע הוא. אבל בכריא שכתב בה יקרא מי אמרין שיכב מרע הוא דעשאה אפטרופא משום דניחא ליה דלישתמעון מלה בתר דימות עלייהו דבניס דליהגנון בה יקרא אבל בריא הואיל דכתב לה דהאי משום מתנה הוא דכתב דאי משום דאפטרופא הוא קאיס איהו בחיזים ולא חזא ללא נהנו בה יקרא מצ"ל לאחויניהו אמאי לא נתנהו לה יקרא לאמוכו. או דלמא בריא נמי ניחא ליה דלישתמעון מלה מתנה גובה מן הקרקע ומתנא גובה מן היקרקע שטייר דהני פירות לא הויב לה משום כתובתה אלא משום מתנה:
כתב בה הני פירות למחצה או שלישי או רביעי. יחד ה' במתנה גובה כתובתה מן שאר פירות. והכותב כל נכסיו קרקע ופירות לאשתו כמתנה ויצא עליו שטר חוב ר"ח אומר תקרע מתנה ותעמוד על

צעי רבא צבירא. שכתב כל נכסיו לאשתו ולכל הני דליירי שמואל אס כתב להס כמתנה מהיום וכמוה הא קאי הוא וכבודו מאימתו:
דלישתמעון מלה מהשאה. לפי שיודעין שעמדין להיות כפופין לה:
הכותב. כמתנה:
פירות נכסיו. שעכשיו צעין. אי נמי דלקני לה קרקע לפירותיה דלקני לה גזופא דארעא דקנייה:
גובה. (א) כל כתובתה מן הקרקע דבשביל מתנה זו לא מחלה שעבוד כתובתה שעל הקרקע ואס כתב לה קרקע ופירות לגמרי מחילתן או שלישי או רביעי גובה כמותה מן השאר ולא זו אף זו קמני כתב לה פירות ואפי' קרקע ומיהו האי דקמני למחלה לשלישי ולרביעי צזו ואין צ"ל זו מיפרש' ולא דוקא נקט כי האי סידרא הכא אלא משום דבכל דוכתא רגיל לומר כן:
כסב כל נכסיו לאשתו. וקא סלקא דעתך השתא אפי' במקום בניס דלמר שמואל לעיל [קלא:]:
לא עשאה אלא אפטרופא והכא קאמר דקניא:
ויאל עליו שטר חוב. שקדם למתנה זו ומיהו לכמותה לא קדם:
תקרע מסתפא ותעמוד על כפופה. דליפות כמה נכתבה מתנה זו לכות צמות נכסיו אצל היא לא מחלה שעבוד כמותה שעל נכסיו הללו בשביל מתנה זו אס תיבטל מתנה זו בשביל בעל חוב הקודם תחזור עליהס מכח שעבוד כמותה והלכך רוצה היא שתקרע מתנתה:
תקרע כפופתה. לאו דוקא שרי אינה מוחלת כמותה בשביל שום מתנה שותן לה בעל דאי קנה נכסיה אחרי כן תגבה מהן כמותה דלאמרינן לקמן בשמעין [קלא:]. שהרי כך כתב לה דקנאי ודעתיד אלא למיקני אצל מהנהו נכסיה דיהיב לה מחלה שעבוד כמותה דמייניהו לא תגבי כמותה הואיל ובמתנת חסס צאו לידה דלינה טרפת אל לכה שמא יבא בעל חוב וטרפס צבזבו הלכך תקרע כמותה לגבי הני נכסיה שלא תטרוף:
ותעמוד על מסתפא. אס אפשר לה להתקיים הלכך כיון דלא הויא מתנה

נמלאת קרחת מכאן ומכאן ומיהו מחילה בטעות לימא דהיאי מתנה גמורה הימה צלותה עשה דהא אי צעי בעל מצי מסלק ליה צוזוי וכדלמר רבא בפסקים צפרק כל שעה (דף ז:). דבעל חוב מכאן ולהצא הוא גובה:
בצמ אחוסי לנא. כלמי אשת בני שכתב לה בני כל נכסיו ואח"כ צא בעל חוב דבני לגבזו חובו שקודם למתנה ומאוחר לכמותה:
קניא. ולא אמרינן עשאה אפטרופא:
אלא לאו צבירא. ושמע מינה דצבירא קניא דליכא למימר אפטרופא עשאה דהא קאי הוא ובשכיב מרע איירי שמואל ולא צבירא:
רז עוירא מוקי כולוה. דלאמרינן לעיל [קלא:]: כולוה קנו דהיינו צמ אלל הצניס ואשמו ארוסה ואשמו גרושה וה"נ הך אשמו דקמני היינו אשמו ארוסה ואשמו גרושה ומיהו צבת אלל הצניס ליכא לאקומה דהא אשמו קמני. ולי קשוא הא רבינא מני בלשטו ארוסה ואשמו גרושה מוקי לה כדמפרש לקמיה וא"כ אמאי קאמר גמרא רב עוירא מוקי לה ככולוה לימא נמי רב עוירא מוקי לה בלשטו ארוסה ואשמו גרושה דהא ליכא בינייהו אלא צת אלל הצניס לחוד כדפרישית לעיל [קלא: ד"ה ורב עוירא] וצבת אלל הצניס ליכא לאקומה דהא אשמו קמני מרין משום דלמרן לעיל רב עוירא משמיה דרבא אמר כולוה קנו כו' [קלא:]: הילכך נקט נמי הכא כי ההוא לישנא דלעיל:
הכי גרסינן רבינא מוקי לה בלשטו ארוסה ואשמו גרושה: אמר ר"ג הלכה תקרע כפופתה על מתנה. דלא תטרוף כתובה מהני נכסיה אע"פ שקדמה לבעל חוב שהרי מחלה שעבוד אללס משום דצאו לידה כמתנה ומיהו אס קנה נכסיה אחרי כן תגבה מהן כמותה דלאמרי' לקמן בשמעין. והא דליטריך ר"ג לפסוק הלכה כחכמים היינו משום דליכא לאקשויי דידה אדדיה כדמקשי ואזיל ואשמעינן ר"ג דשיגורא דקא משנינן דלא תקשי דידה אדדיה שכינה הוא ואס לא אמר הלכה כחכמים הוה אמינא דס"ל כר"ס כדמוכחא הך מילתא דלקמן:
ומתמיהו ר"ג לא אזיל צטר אומדנא. דהא שמואל הדעת כי לנו לומר דלא מחלה שעבוד הני נכסיה בשביל המתנה:
מסתפו מתנה. שהרי לא פירש צשעת מתנה בשביל שאני סבור שמת בני אני נתן מתנה זו:
יודע. היינו אומדנא אע"פ שלא פירש נמי כמי שפירש דמי:
**ומשני ה"ג צתר אומדנא אזיל ר"ג דקאמר תקרע כמותה דניחא לה צהך מתנה משום דתיפוק קלא דליחי מהיימנא וחשובה גבי צעלה ומשום הכי כתב לה כל נכסיו וצההיא הנאה מחלה שעבוד כמותה ואמרה אי אחי בעל חוב וטריף להני נכסי לא חיישינא:
סנן הסס. צמק' פאה צטוף פ"ג (משנה ו). ומשום דצעי עלה רבא צבירא היאך נקט לה נמי הכא:
הכי גרסי' לה הכופס נכסיו לנניו ולא גרסינן כל: וכסב לאשמו קרקע כל שהוא. ולא פירש אס לפרעון כמותה אס לשס מתנה דאי לפרעון כמותה הרי הוא כמו שפרע לה קצת כמותה וכ"ע מודו דמה שנתן לנניו אינו כלום דמשועבד היה לכמותה:
אצדה כפופתה. לא אצדה הצניס נמשש אשס יקנה נכסיה אח"כ תגבה מן המותר בלדלקמן דהא כתב לה דקנאי אלא למיקני אלא אצדה כמותה מהני נכסיה אשס לא יקנה דבעל נכסיה אחרים הרי הפסקיה שאלו צבניו לא תגבה עוד דתנרלימ להס כמתנה זו הואיל ונתן גס לה קרקע כל שהוא וכדמפרש בעממא ואזיל וכגון שחלק להן ולה כל נכסיו אבל שייר אפילו חד דיקלא שאל חלק אותו אמרינן לקמן [קלא:]. מגו דנחתא אדיקלא נחתא נמי אכולוה:
וקא פריך משום דכתב לה קרקע כל שהוא כו'. צתמיה:
אמר רב צמוכה להן על ידה. עסקינן שנתנה לו סודר שלה להקנות לנניס כלום כיון דליכא תרמי ודאי תנרלימ להס בצב שלס להיות קוין מתנה זו שלא תוכל לטרוף מהן כמותה ומחלה להן השעבוד שעל הנכסיה הללו והפסקיה כמותה אס לא תמנאל מקוס אחר לגבזו:
ושמואל אמר. אפילו אין מוכה להו על ידה אלא שהימה לשס צשעה שכתב נכסיו לנניו והיא שותקת דכיון דכתב לה קרקע כל שהוא תנרלימ ושמיקה כהודאה דמיא אצל אס לא נתן לה כלום שתיקה אינה אלא כדי לעשות נחת רוח לבעלה:
רבי יופי צרבי חנינא אמר. אפילו לא הימה שס ולא חלק צפניה אלא שאמר לשון זה שכתב לה ההוא קרקע כל שהוא טלי קרקע זו בכמותיך והיא לא ערערה ודאי מחלה שעבודה משאר הנכסיה. ואחרון אחרון מיקל:**

יש נוחלין פרק שמיני בבא בתרא

קלב.

צעי רבא צבירא. שכתב כל נכסיו לאשתו ולכל הני דליירי שמואל אס כתב להס כמתנה מהיום לגמרי אי נמי מהיום ולאחר מיתה מי אמרינן מתנה גמורה היא דאי משום כבודו הא קאי הוא וכבודו מאימתו:
דלישתמעון מלה מהשאה. לפי שיודעין שעמדין להיות כפופין לה:
הכותב. כמתנה:
פירות נכסיו. שעכשיו צעין. אי נמי דלקני לה קרקע לפירותיה דלקני לה גזופא דארעא דקנייה:
גובה. (א) כל כתובתה מן הקרקע דבשביל מתנה זו לא מחלה שעבוד כתובתה שעל הקרקע ואס כתב לה קרקע ופירות לגמרי מחילתן או שלישי או רביעי גובה כמותה

למחצה אשלישי ורביעי גובה כתובתה מן השאר.

תימה מאי קמ"ל פשיטא ואומר ר"י דרבותא קמ"ל דכשנותן לה פירות שדה אחת שתי שנים או שלש לא יוכלו יתומינן לטעון ולומר שמתול כמותה מלאוה שדה שיש לה פירות אלא גובה כמותה משאר שדות שאין לה צהן כלום לפי שרוצה ליטול כמותה מיד וצשדה שיש לה פירות אינה יכולה ליהנות מכמותה עד שתי שנים או שלש שהן זמן פירותיה:
מכלל

ואמרו תקרע כתובתה ותעמוד על מתנתה ונמצאת קרחת מכאן ומכאן **טעמא דיצא עליו שטר חוב** הא לא יצא עליו שטר חוב קניא ובמאי אילימא בשכ"מ והא אמרת לא עשאה אלא אפטרופוס אלא לאו בבריא לעולם בשכיב מרע ורב עוירא מוקי לה בכולוהו רבינא מוקי לה באשתו ארוסה ואשתו גרושה אמר רב יוסף בר מניומי אמר רב נחמן הלכה תקרע כתובתה ותעמוד על מתנתה ונמצאת קרחת מכאן ומכאן למימרא דלא אזיל רב נחמן בתר אומדנא (א) והתניא הרי שהלך בנו למדינת הים ושמע שמת בנו ועמד וכתב כל נכסיו לאחרים ואחר כך בא בנו מתנתו מתנה ר' שמעון בן גמסיא אומר ר' אין מתנתו מתנה (ב) שאילו היה יודע שבנו קיים לא כתבן ואמר רב נחמן הלכה כרבי שמעון בן גמסיא דשאני התם *דניחא לה דתיפוק עלה קלא דכתביניהו ניהלה להנהו נכסיה תנן התם (ג) הכותב נכסיו לבניו וכתב לאשתו קרקע כל שהוא אבדה כתובתה משום דכתב לה קרקע כל שהוא אבדה כתובתה אמר רב במזכה להן על ידה ושמואל אמר במחלק לפניה והיא שותקת רבי יוסי בר' חנינא אמר באומר לה טלי קרקע זו בכתובתיך ומקולי

נמלאת קרחת מכאן ומכאן ומיהו מחילה בטעות לימא דהיאי מתנה גמורה הימה צלותה עשה דהא אי צעי בעל מצי מסלק ליה צוזוי וכדלמר רבא בפסקים צפרק כל שעה (דף ז:). דבעל חוב מכאן ולהצא הוא גובה:
בצמ אחוסי לנא. כלמי אשת בני שכתב לה בני כל נכסיו ואח"כ צא בעל חוב דבני לגבזו חובו שקודם למתנה ומאוחר לכמותה:
קניא. ולא אמרינן עשאה אפטרופא:
אלא לאו צבירא. ושמע מינה דצבירא קניא דליכא למימר אפטרופא עשאה דהא קאי הוא ובשכיב מרע איירי שמואל ולא צבירא:
רז עוירא מוקי כולוה. דלאמרינן לעיל [קלא:]: כולוה קנו דהיינו צמ אלל הצניס ואשמו ארוסה ואשמו גרושה וה"נ הך אשמו דקמני היינו אשמו ארוסה ואשמו גרושה ומיהו צבת אלל הצניס ליכא לאקומה דהא אשמו קמני. ולי קשוא הא רבינא מני בלשטו ארוסה ואשמו גרושה מוקי לה כדמפרש לקמיה וא"כ אמאי קאמר גמרא רב עוירא מוקי לה ככולוה לימא נמי רב עוירא מוקי לה בלשטו ארוסה ואשמו גרושה דהא ליכא בינייהו אלא צת אלל הצניס לחוד כדפרישית לעיל [קלא: ד"ה ורב עוירא] וצבת אלל הצניס ליכא לאקומה דהא אשמו קמני מרין משום דלמרן לעיל רב עוירא משמיה דרבא אמר כולוה קנו כו' [קלא:]: הילכך נקט נמי הכא כי ההוא לישנא דלעיל:
הכי גרסינן רבינא מוקי לה בלשטו ארוסה ואשמו גרושה: אמר ר"ג הלכה תקרע כפופתה על מתנה. דלא תטרוף כתובה מהני נכסיה אע"פ שקדמה לבעל חוב שהרי מחלה שעבוד אללס משום דצאו לידה כמתנה ומיהו אס קנה נכסיה אחרי כן תגבה מהן כמותה דלאמרי' לקמן בשמעין. והא דליטריך ר"ג לפסוק הלכה כחכמים היינו משום דליכא לאקשויי דידה אדדיה כדמקשי ואזיל ואשמעינן ר"ג דשיגורא דקא משנינן דלא תקשי דידה אדדיה שכינה הוא ואס לא אמר הלכה כחכמים הוה אמינא דס"ל כר"ס כדמוכחא הך מילתא דלקמן:
ומתמיהו ר"ג לא אזיל צטר אומדנא. דהא שמואל הדעת כי לנו לומר דלא מחלה שעבוד הני נכסיה בשביל המתנה:
מסתפו מתנה. שהרי לא פירש צשעת מתנה בשביל שאני סבור שמת בני אני נתן מתנה זו:
יודע. היינו אומדנא אע"פ שלא פירש נמי כמי שפירש דמי:
**ומשני ה"ג צתר אומדנא אזיל ר"ג דקאמר תקרע כמותה דניחא לה צהך מתנה משום דתיפוק קלא דליחי מהיימנא וחשובה גבי צעלה ומשום הכי כתב לה כל נכסיו וצההיא הנאה מחלה שעבוד כמותה ואמרה אי אחי בעל חוב וטריף להני נכסי לא חיישינא:
סנן הסס. צמק' פאה צטוף פ"ג (משנה ו). ומשום דצעי עלה רבא צבירא היאך נקט לה נמי הכא:
הכי גרסי' לה הכופס נכסיו לנניו ולא גרסינן כל: וכסב לאשמו קרקע כל שהוא. ולא פירש אס לפרעון כמותה אס לשס מתנה דאי לפרעון כמותה הרי הוא כמו שפרע לה קצת כמותה וכ"ע מודו דמה שנתן לנניו אינו כלום דמשועבד היה לכמותה:
אצדה כפופתה. לא אצדה הצניס נמשש אשס יקנה נכסיה אח"כ תגבה מן המותר בלדלקמן דהא כתב לה דקנאי אלא למיקני אלא אצדה כמותה מהני נכסיה אשס לא יקנה דבעל נכסיה אחרים הרי הפסקיה שאלו צבניו לא תגבה עוד דתנרלימ להס כמתנה זו הואיל ונתן גס לה קרקע כל שהוא וכדמפרש בעממא ואזיל וכגון שחלק להן ולה כל נכסיו אבל שייר אפילו חד דיקלא שאל חלק אותו אמרינן לקמן [קלא:]. מגו דנחתא אדיקלא נחתא נמי אכולוה:
וקא פריך משום דכתב לה קרקע כל שהוא כו'. צתמיה:
אמר רב צמוכה להן על ידה. עסקינן שנתנה לו סודר שלה להקנות לנניס כלום כיון דליכא תרמי ודאי תנרלימ להס בצב שלס להיות קוין מתנה זו שלא תוכל לטרוף מהן כמותה ומחלה להן השעבוד שעל הנכסיה הללו והפסקיה כמותה אס לא תמנאל מקוס אחר לגבזו:
ושמואל אמר. אפילו אין מוכה להו על ידה אלא שהימה לשס צשעה שכתב נכסיו לנניו והיא שותקת דכיון דכתב לה קרקע כל שהוא תנרלימ ושמיקה כהודאה דמיא אצל אס לא נתן לה כלום שתיקה אינה אלא כדי לעשות נחת רוח לבעלה:
רבי יופי צרבי חנינא אמר. אפילו לא הימה שס ולא חלק צפניה אלא שאמר לשון זה שכתב לה ההוא קרקע כל שהוא טלי קרקע זו בכמותיך והיא לא ערערה ודאי מחלה שעבודה משאר הנכסיה. ואחרון אחרון מיקל:**

למידע ליה כתובתה בשביל כבוד שעושה לה דכותב לה כל נכסיו כדי שיצא לה קול שחשובה היא בעיניו כל כך ומחלה לה כתובתה בשביל מתנה הלכך תקרע כתובתה ותעמוד על מתנה:
תנן התם. במס' פאה:
וכתב לה קרקע כל שהוא. ודוק כתב אבל אי לא כתב לא אבדה כתובתה משום דאיכא למימר דלא ביעיא לצעורי בעלה לא מיחה:
במזכה להן על ידה. שתקבל לכל אחר חלקו שלא בפניהם היה וזכתה לכל אחר ולא מיתת אמרי' דמחלה כתובתה באותו קרקע כל שהוא:
ושמואל אמר במחלק לפניה. כל נכסיו והיא שותקת מחלה.

פ'י רשב"ם העקרי

בנין דיכרין והנחת ליהו מיתונן מניכסיה כדמנן כמותות [ננ:]:
הלכך לפי מהדדי מה הצניס כו' דהא ידמון תנן אף הנהוט כו' כדמפרש לעיל דמתים לא כפיין ליה לאכ אלא אומרים לו ירוד (צ"ל ירוד) לידה כו' [במעות מט:]:
וכי דינא צבירא מעין צי דינא קמא קטון אלא סקני קמנא אסתקנא. שימתוהו הכריות לנה שמתו זו מנו. והשתא לא איפשט לן אי איירי רביצ' צבירא אי לא הלכך מספקא לן ומה שתפס תפס:
הכופס כל נכסיו. כלומר הנותן כמתנה. ובשכ"מ מיירי ולקמן בעי צבירא היאך ומשום דהי נקט לה הכא וכו' נמי דלמרי' לקמן תנן התם כמותב כו' דכנולוה בעי רבא צבירא היאך:
לא עשאה אלא אפטרופא. דכיון דלא שיר לנניו מיני איכא למימר דלית כתב לה שהיו כל גביה מתלקין לה כבוד משום דלוקי צבויהו נכסי כשנתנה לפיכסס

עין משפטו
נר מצוה

קח א מיי פ"ו מהל' וביה הלכת ד קמנ עשין פב טושי"ע אה"ע סי' קו ספיר א טושי"ע ח"מ סי' רמו סעף ד:

קפב ב מיי שס הל' ח וסמנ שס טושי"ע אה"ע סי' קו ספיר ג:

ג יו מיי שס הל' א וסמנ שס טושי"ע ח"מ סי' רמו ספיר א:

קיא ד מיי שס הל' ח וסמנ שס טושי"ע

אה"ע סי' קו ספיר ג:

קיה ג מיי שס הלכט ט ועי' במ"מ ופתמ שס

טושי"ע אה"ע סי' קו ספיר א וטושי"ע ח"מ סי' רמו ספיר יג:

רבינו גרשום (המשך)

לה מתנה ולא להפסידה הלכך אינה מועילת לה מתנה משום בעלי חבות של בעלה ולא תפסיד בשביל מתנה. אלא תקרע מתנה ותעמוד על כתובתה ותגבה בתוכה מן הנכסים משום דשטר כתובתה קודם לשטר חובו. וחכ"א לא אזילין בתר אומדנא אלא תקרע כתובתה ותעמיד על מתנה משום דאיכא למימר דמחלה כתובתה לבעל בשביל המתנה. (ג) ואח"כ הוציא בעל חוב שטר חובו שקדם שיעבורו לשיעבור מתנה הוציא מידה הנכסים ונמצא קרחת מכאן ומכאן כמתובה וממתנה:
מעשה אירע דבר. כענין הזה בבת אחרתו של ר' יהודה שזוהתה לה ועשה לה ארוס כתובה מן האירוסין ואחר כך כתב לה נכסיו במתנה ומת ונבא מעשה לפני חכמים שהוציא בעל חובו של ארוס שטר חובו ואמרו חכמים תקרע כתובתה ותעמיד על מתנה משום דאיכא למימר דמחלה כתובתה על אותה מתנה ותעמיד על מתנה כו'. אלא לא בבריא ואמרי' קניא משום דקאיס ותפשטו מהכא בעיא:
לא לעולם בשכיב מרע. ודקאמרת הא לא עשאה אלא אפטרופא ולא קניא איכא דקניא ואיכא דלא קניא. ורב עוירא מוקיב לה לעיל בכלוה דקני משום מתנה לבד מאשה אצל הבנים ואשה אצל בני הבעל. ורבינא לא מוקיב לה דקנו בכלוה אלא אשתו ארוסה ואשתו גרושה בלבד קנו כדפרישי לעיל ולעולם בשכיב מרע ומאה לא תפשטו לבריא:
למימרא דרב נתן לא אזיל בתר אומדנא. דלא אמרינן מסתבר לפי אומר דעתו דהא מתנה כדי לישות כוח נתנה והיא מכתובתה ולא כדי להחליש כח כתובתה שתמחול כתובה בשביל מתנה:
והתניא. דאזיל בתר אומדנא:
דנתיא היר כתיב בנן למדינת הים כי ריש בן גמסיא אומר אין מתנה מתנה. משום אין דמיא דעתו למימר אילו היה יודע שבנו קיים לא היה כותבן לאחרים. ואמר רב נתןן הלכה כר"ש בן גמסיא אלמא דאזיל בתר אומדנא. ומשני רדאי אזיל בתר אומדנא והכא נמי בהא איתתא דקאמרא הלכה תקרע כתובתה וכו' דקא סברת דלא אזיל בתר אומדנא אין רדאי אזיל בתר אומדן דעתה דידה (אזיל) דאמרינן דעתה למימר דניחא לה

למידע ליה כתובתה בשביל כבוד שעושה לה דכותב לה כל נכסיו כדי שיצא לה קול שחשובה היא בעיניו כל כך ומחלה לה כתובתה בשביל מתנה הלכך תקרע כתובתה ותעמוד על מתנה:
תנן התם. במס' פאה:
וכתב לה קרקע כל שהוא. ודוק כתב אבל אי לא כתב לא אבדה כתובתה משום דאיכא למימר דלא ביעיא לצעורי בעלה לא מיחה:
במזכה להן על ידה. שתקבל לכל אחר חלקו שלא בפניהם היה וזכתה לכל אחר ולא מיתת אמרי' דמחלה כתובתה באותו קרקע כל שהוא:
ושמואל אמר במחלק לפניה. כל נכסיו והיא שותקת מחלה.
פ'י רשב"ם העקרי
נהס כפי אומנן דעמיא ויהיו כפופין לה ומחלה ממתלה הלכתא צלא טעמא קא תשיב לה דצבירי צבואה הס [לקמן קמד:]:
שאני סומרין זמא המתנה מדעתנו ולמימר דאפטרופוס בעלמא שויה. ודוקא כל נכסיו דליכא שזיר לא בתמקיקעי ולא מנתולתו אצל איכא שזיר קנתה. ודוקא אשמו אצל אחר שכתב לו שכי"מ כל נכסיו קיי"ל לקמן צפי' מנ שמת דאס מת קטק הכל דכיון דלא שיר מיד לואלת שכ"מ היא זו שהיה ירא למות והוו דכריו כמתוניו ומסורין:
ה"ג לא לבינה כו' (בכדפוס) עד והכי פירושא פשיטא דאס כתב כל נכסיו לבני גדול כל קנה דלא עשאו אלא אפטרופא לצבורו מנתוניו שחלקו לו אחיו כבוד בשביל שיהא אפטרופוס צנכסיה:
אפי' קטון פוטול צעריפא. לא קנה דאפטרופוס שויה:

^[1] אולי צ"ל להרוסה מחלה

^[2] נראה דצ"ל ואל אח"כ הויא וכו' מניא מיהא הנכסיה ומנאלת קרחת וכו'

^[3] ברווחה סבר אי מציא למינקטיניהו כולוה הרי מוטב ואם יבואו בעלי חבות שלי איני

^[4] רוצה שימרו לה כתובתיך בשביל מתנתך ושטיירו קודם למתנתך משום דהא נתנוין להרווחה (א) כולה כשנתן

^[5] אולי צ"ל להרוסה מחלה

^[6] נראה דצ"ל ואל אח"כ הויא וכו' מניא מיהא הנכסיה ומנאלת קרחת וכו'